
CANIGÓ

Foto: David Ruano

De Jacint Verdaguer

Direcció Antonio Calvo

Dramatúrgia Lluís Soler

Música Original Eduard Iniesta

Una producció de

EL CANAL – Centre d'Arts Escèniques de Salt / Girona
Teatre Nacional de Catalunya
Théâtre de l'Archipel de Perpinyà

CANIGÓ

L'aliança de la veu prodigiosa de Lluís Soler, la sensibilitat musical d'Eduard Iniesta i la saviesa escènica d'Antonio Calvo sembla el millor punt de partida per convertir un espectacle com *Canigó*, íntim, de petit format, basat en el poema èpic homònim de Jacint Verdaguer, en una joia teatral.

Soler, actor esplèndid en la prosòdia que ja va comparèixer a Temporada Alta l'any passat, acompanyat d'Iniesta i també dirigits per Antonio Calvo, en una memorable *Odissea* d'Homer, destil·la els versos de Verdaguer que expliquen la història del cavaller Gentil, fill de Tallaferro que és seduït amb engany per Flordeneu, reina de les fades que viuen al Pirineu. Segons Soler, que amb Iniesta i Calvo ja va crear un espectacle esplèndid com *Ens hi ha portat la paraula*, basat en la poesia de Vinyoli, *Canigó* és “una immensa partitura de passió per una llengua i per una terra”. *Canigó* és, de fet, un dels pilars de la Renaixença catalana.

Carme Tierz

Foto: David Ruano

Foto: David Ruano

DE MUNTANYES

De la Renaixença ençà, del Modernisme al Noucentisme fins arribar al 2011, la literatura catalana és plena de muntanyes, paisatges esquerps, colgats de neu o tocats pel sol de primavera. De totes, la més famosa és la del *Canigó*, on Jacint Verdaguer, a finals del segle XIX, va situar l'acció del seu poema homònim, alhora que construïa des de baix una de les bases mitològiques del nostre imaginari. El poeta, a més, ofería nous camins al català literari amb l'assoliment d'una tercera via entre la parla popular i l'antiga. Fins aleshores, 1886, ningú no havia glossat de manera tan exacta i bella els paisatges i la història del país.

Temporada Alta, que té una dèria especial a l'hora de recuperar textos poètics clàssics, ha posat *Canigó* en mans de tres persones avesades a fer servir la paraula com a única crossa damunt l'escenari. Són el director Antonio Calvo, l'actor Lluís Soler i el músic Eduard Iniesta. Fa dos anys, per exemple, el mateix trio va oferir-nos una inoblidable versió de *L'odissea* d'Homer. I al 2006, director i actor van posar en solfa *La ilíada* d'Alessandro Baricco. Soler també ha recitat Shakespeare, Vinyoli... Intensitat, precisió, poesia.

Calvo i Soler saben que no és el mateix agafar un text de fa més de 2.000 anys que assumir-ne un altre d'un clàssic català. Per això l'actor es demana, primer de tot, si serà capaç que les paraules de Verdaguer, 125 anys després de ser fixades, "ens facin pessigolles a les orelles", és a dir, que ens emocionin. Tots dos tenen la mà trencada al respecte i segur que Soler, d'una dicció mil·limetrada, ens farà estremir amb les aventures de Tallaferro, Gentil, Flordeneu i Griselda.

Andreu Gomila

CANIGÓ

Gentil, fill de Tallaferro, poc després de ser armat cavaller pel seu oncle Guifré, comte de Cerdanya, és seduït per les fades que viuen al Pirineu i abandona les seves obligacions militars per unir-se sentimentalment a Flordeneu, la reina de les fades, que, traïdora, enganya Gentil estrafant la figura de Griselda, la pastora que el jove cavaller estima...

Verdaguer era, en primer lloc, poeta, i després, tot el que s'ha volgut que fos. La seva vida i els seus somnis se li feien sempre paraules. Ell, com ningú, es va desviure per apuntalar una llengua cansada i sense nord. A les acaballes del segle XIX, mossèn Cinto, com li deia la gent del poble, ens va deixar, entre moltes, aquesta immensa partitura de passió per una llengua i per una terra: *Canigó*. Ens agradaria constatar si avui, consumida ja la primera dècada del segle XXI, les paraules de Verdaguer encara ens poden fer pessigolles a les orelles, com diria el bard anglès, ens poden sacsejar la nostra ànima col·lectiva; o bé, hores d'ara, ja ens hem tornat insensibles a la seva música i hem fet tard, per dir ho d'alguna manera.

Lluís Soler

Foto: David Ruano

EL DIRECTOR HA DIT...

Un text com Canigó mereix que es faci un homenatge a la força de la paraula, a la potència de la llengua, sense més disfresses que li treguin protagonisme. La llengua per si sola pot arribar a ser un valor a l'alça i Verdaguer ho va demostrar de sobres.

Ara toca endinsar-nos al bosc de paraules que ens regala Verdaguer en el seu *Canigó*, atrevir-nos a jugar la partida lingüística amb la que Verdaguer ens repta, desenteranyinar amb ulls actuals un text força allunyat en el temps, recuperar el gaudi de la llengua per si mateixa. No s'ha d'oblidar que Canigó va ser escrit per Verdaguer per a oïdes del segle XIX, i la nostra proposta consisteix a respondre diverses preguntes: Ha sobreviscut aquest text el pas del temps i pot seguir passejant-se a través d'oïdes del segle XXI? Pot fer-ho per si sol i sense artificiositats que l'ocultin? Poden un actor i un músic respondre a les necessitats d'aquest text per a servir-lo tal i com requereix? En paraules de Maragall referint-se a Verdaguer i a la seva obra: *«[...] la glòria de Verdaguer, la gran, consisteix en això: en què en un temps en què la llengua catalana, per mancança de ressorts, estava partida en dues, la literària arcaica i la dels baixos usos del poble, ell portant copsada en la seva ànima de poeta tota l'essència del nostre parlar que vivia en la llengua noble i popular ensems, alta i viva, és a dir, verament poètica, en boca del poble del camp i de la muntanya, revifà el foc sagrat del verb català que brillà poderós, fonent en una sola vida poderosa aquella dualitat malastruga. Des de llavors ja no hi hagué el català del gai saber i el català del que ara es parla: no hi hagué més que la llengua catalana alçant-se novament al cel, cantant tota viva».*

Antonio Calvo

Foto: David Ruano

Foto: David Ruano

FITXA

TEXT

JACINT VERDAGUER

REVISIÓ DEL TEXT

LLORENÇ SOLDEVILA

ASSESSOR LINGÜÍSTIC I LITERARI

FRANCESC CODINA

DRAMATÚRGIA

LLUÍS SOLER

DIRECCIÓ

ANTONIO CALVO

MÚSICA ORIGINAL

EDUARD INIESTA

FIGURINISTA

ROSA MARÍA ANDÚJAR

IL·LUMINACIÓ

LLUÍS MARTÍ

SO

SR. LOBO

ACTOR

LLUÍS SOLER

MÚSICA I INTÈRPRET

EDUARD INIESTA

FOTOGRAFIES

DAVID RUANO

PACO AMATE

PRODUCCIÓ EXECUTIVA

LORENA LÓPEZ

DIRECCIÓ DE PRODUCCIÓ

JOSEP DOMÈNECH

Agraïments: Fundació Verdaguer de Folgueroles, Sebastià Brosa i Àngela Ribera

Coproducció: EL CANAL Centre d'Arts Escèniques de Salt/Girona, Teatre Nacional de Catalunya i Théâtre de l'Archipel de Perpinyà

www.elcanalteatre.com

www.tnc.cat

www.theatredelarchipel.org

EL CANAL Centre d'Arts Escèniques Salt/Girona. Integrat per:

Aquest espectacle forma part del projecte Escena Catalana Transfronterera d'EL CANAL i el Théâtre de l'Archipel.

Canigó al Théâtre de l'Archipel

ESTRENA

Dia i hora 8 de desembre, 20.30h	
Lloc Théâtre de l'Archipel Le Carré	
Durada de l'espectacle 1h 10min (aprox.)	Preu 18/15/12/11 €

Canigó a Temporada Alta

ESTRENA A L'ESTAT ESPANYOL

Dia i hora 10 de desembre, 21h	
Lloc Teatre de Salt	
Durada de l'espectacle 1h 10min (aprox.)	Preu 24/16 €

Canigó al Teatre Nacional de Catalunya

Dia i hora Del 14 al 26 de desembre 14 i 15 de desembre, a les 17h i a les 20h 16, 21, 22, 23, 25 i 26 de desembre, a les 20h 17 de desembre, a les 17h i a les 21.30 18 de desembre, a les 18h	
Lloc Teatre Nacional de Catalunya – Sala Petita	
Durada de l'espectacle 1h 10min (aprox.)	Preu 27/22/18€

CANIGÓ, POEMA ROMÀNTIC SOBRE LA NATURALESA DE LA POESIA

L'any 1886, Jacint Verdaguer va publicar el *Canigó: llegenda pirenaica del temps de la reconquesta*, amb il·lustracions d'Alexandre de Riquer, a la Llibreria Catòlica. Aquest poema representa el punt culminant de la trajectòria literària de Verdaguer: de clara factura èpica, sustentada sobre dotze cants simètrics i una sòlida arquitectura la imatge literària de la Catalunya cristiana que el catalanisme conservador i tradicionalista es proposa de construir com a antídote a la modernitat. Tal com el títol i el subtítol avancen, el tema de *Canigó* és la conquesta cristiana de la muntanya, columna vertebral dels pobles que es troben a banda i banda dels Pirineus, als musulmans; pel que fa al gènere, Verdaguer opta pel poema narratiu a través del qual se sol difondre, arreu d'Europa, la visió llegendària de la realitat, és a dir, la que esborra les fronteres entre la realitat històrica i la ficció literària, la que crea il·lusió de realitat i que en determinats casos pot acabar confonent-se amb la realitat.

Realitat històrica i ficció es barregen des del primer cant de *Canigó*: el comte Tallaferro i Guifré acompanyen Gentil en el moment crucial de l'ingrés del jove a la cavalleria, disposat a lluitar contra els sarraïns, la qual cosa planteja el conflicte que donarà lloc a una de les trames del poema, la lluita entre dues civilitzacions, la lluita entre cristianisme i paganisme i, en definitiva, la lluita entre el bé i el mal. Gentil, jove i aprenent de cavaller, valent i bel·licós, innocent i pur, s'enamora de la pastora Griselda, l'ideal femení que actua com a motor de la poesia i com a punt de partida del viatge iniciàtic i sense retorn del protagonista a la recerca de l'absolut romàntic. Davant la negativa de Tallaferro, el pare, a acceptar els amors de Gentil amb una noia de classe inferior i després que un ermità li explica que la llum que desprèn el Canigó de nit no és per les congestes de neu sinó pels mantells d'ermini de les fades, amb propietats màgiques que poden servir a l'enamorat per obtenir el seu ideal amorós, Gentil emprèn el viatge enmig d'un ambient nocturn: a la falda de la muntanya tot dorm i Gentil, que ha trobat la via d'accés al món màgic de la tradició popular, veu el Canigó com un «gegantí magnoli» que l'atreu com si fos una abella, un dels tòpics literaris que remetent a la poesia i a la imatge del poeta.

El viatge s'inicia amb el símil que fa del Canigó un immens arbre el brancatge del qual garanteix el descobriment de l'amor pur. En el transcurs de l'ascensió, el narrador

presenta un Gentil sobrehumà, carregat de força i decisió titàniques per superar tots els obstacles, que es va tornant salvatge en la mesura que esdevé salvatge la mateixa natura. Aquest és ara el camp de batalla particular de Gentil, el qual no lluita contra els sarraïns sinó contra ell mateix. En l'àmbit de la muntanya, lluny de la civilització i de la història, apareix el món pagà de les fades i de la seva reina, Flordeneu. La reina de les fades presenta els trets descriptius i simbòlics que la vinculen a la natura: la blancor de la lluna en la pell, la claror del sol en els cabells, el mar com a bressol i els estels del Canigó en els ulls blaus. Les fades són l'exponent del món pagà i, segons l'imaginari popular, del maligne i de la immortalitat. Gentil experimentarà un procés de dissolució en la natura i de pèrdua de la memòria a causa de la immediata comunió amorosa amb Flordeneu, que es fa passar per Griselda per mitjà d'un engany màgic.

En aquesta primera fase, el protagonista se sotmet a un procés de descobriment del jo: el viatge comença per terra, en camí d'ascens a la muntanya, per atènyer posteriorment un estadi superior de percepció de la realitat amb el guiatge de les fades que introduiran Gentil en el món ocult de la muntanya, en la intimitat de la natura, que és el que representa la sensual Flordeneu. En aquest estadi, una de les fades li pren l'espasa de cavaller, símbol de la pàtria i Déu, i el personatge destinat a convertir-se en un heroi esdevé un infant bressolat per les fades, un ésser innocent, mancat de memòria i de prejudicis que s'inicia en un món que ja no podrà ser el de la cavalleria, sinó el de la poesia. Ara comença la segona fase del viatge. A diferència de la primera, terrestre i en direcció ascendent, aquesta és d'ordre aquàtic. Les fades transporten Gentil en una gòndola fins al seu palau, l'indret excels de la música, de la fertilitat de la natura, de la bellesa i de l'ideal femení. L'esclavatge amorós de Gentil pertany del tot a l'ordre de la natura i és per la via de la sensualitat que l'itinerari del protagonista va del racional a l'irracional, al somni, a l'essència de la poesia.

Gentil mira, sent, però encara no parla, no ha assolit encara l'últim estadi del viatge ni, per tant, la paraula poètica. Aquesta fase del viatge serà per l'aire i el paisatge pirinenc, l'espai cosmològic de la pàtria i de la llegenda, n'esdevindrà el protagonista absolut. Així, el cant IV comença amb la descripció de la carrossa que desplaça per l'aire Gentil i Flordeneu i que serveix a Verdagner per eixamplar la mirada sobre el gran espai, descrit topogràficament des del recurs de l'enumeració com qui detalla un mapa. El repte del poeta consisteix a recrear l'espai real, però des dels ulls de Gentil i, per tant, des d'una perspectiva aèria de gran potència lírica que reverteix, d'altra banda, en la construcció emotiva del concepte de pàtria. El viatge dels enamorats prossegueix en el

crepuscle i la nit i culminarà amb la celebració d'unes nocces celestes la preparació de les quals queda narrativament interrompuda pel cant V, que reprèn el vessant èpic de la història i focalitza els treballs de l'heroi Tallaferro per aconseguir la victòria sobre l'enemic «infidel». Tallaferro cau ferit a la nit i el cristianisme resta orfe de lideratge, però finalment l'ordre diví s'imposa i, un cop aconseguida la victòria sobre els sarraïns i assegurada la pàtria, el pare pateix pel fill, que ell creu barrejat -i qui sap si també ferit- en la batalla.

Verdaguer posarà fi a la travessia amorosa de Gentil i Flordeneu per mitjà de la sublimació de la natura, aquesta vegada amb el descens a la cova de Cirac, un veritable vol invertit. Per assolir el cim del Canigó, cal fer una davallada espeleològica, endinsar-se pels avencs de la muntanya, car el coneixement definitiu no s'obté sense una introspecció prèvia i necessària. El sublim, la volta celeste, únicament es pot assolir per la via del descens. Els sentits de Gentil estan doblement subjugats, d'una banda, a l'ideal de Flordeneu-Griselda, i de l'altra, a una natura que és obra de la divinitat. El poema «Lo Rosselló», inclòs en aquest cant, n'és una mostra: Flordeneu fa de guia pel paisatge del Rosselló, bressol de fades i patrimoni del maligne segons la tradició popular i, al mateix temps, essència de la pàtria. En aquest punt torna a aparèixer la imatge de l'arbre estès i el Rosselló es converteix en un arc que tensa les cordes de la lira que és el mar. Per mitjà d'aquesta imatge, en què el mar s'assimila al cosmos i el Pirineu a la creació del paisatge, Flordeneu relata una altra narració mitològica de la natura que explica el naixement i l'existència del territori. «El Rosselló» és la peça que fa versemblant que la natura sigui patrimoni de les fades, motiu pel qual seran foragitades al final del poema. En aquest moment, cadascuna de les fades realitza una intervenció en què ressonen cançons populars. La primera estableix la metàfora de Flordeneu com a «rosa vera», un dels atributs de l'ideal femení que més s'apropa als ideals cívics i morals de la Renaixença i que pot semblar estrany que Verdaguer l'apliqui a un personatge vinculat a la paganitat i, per tant, al maligne. La incongruència aparent s'explica en el fet que l'ideal romàntic femení depassa i transcendeix els límits entre bé i mal, com desapareixen les fronteres entre cristianisme i paganisme, mística i història, costumisme i sublimació del paisatge. El sentiment noble de l'amor pur que empeny a l'ascens i a la creació artística, darrer mòbil de Gentil, uneix els contraris. L'última fada regalarà a Gentil una arpa. Símbol del poeta, l'arpa haurà de substituir l'espasa perduda, símbol del guerrer. Just abans d'arribar al cant setè, en què Gentil recuperarà la veu, Verdaguer atreu l'atenció del lector cap al poeta i la poesia. Enmig de

la maquinària èpica, el viatge emprès per Gentil, impulsat per amor, no culmina fins que no emergeix el poeta.

I ho fa amb el «Cant de Gentil», que s'inicia amb una doble invocació a l'amor com a disposició humana universal i encarnat en una relació concreta. A través d'un seguit d'interrogacions, Gentil repassa tots els béns que ha perdut per amor. Des del tòpic de *l'ubi sunt*, Verdaguer retorna la memòria al seu personatge i el converteix en presa del dubte, una disposició mental, en el pensament romàntic, amb què l'home es distancia tant de la certesa a què aspira la raó com de la seguretat de la religió. Davant del dubte, Gentil confia en l'amor de Flordeneu, un aferrador davant la dubitació i una guia per a recórrer el camí vers l'absolut. Gentil resol totes les dicotomies a través d'una experiència totalitzant, la qual culminarà en la creació de la paraula i de la poesia. I és ara quan pren la paraula per deixar constància de la seva voluntat irrefrenable per atènyer l'altitud màxima, el punt original des d'on neix la llum del sol, el terreny de la creació i, per tant, de la divinitat. Gentil vol esdevenir creador de paraules, poeta, de la mateixa manera que Déu és creador del món i de les criatures que l'habiten. Però malgrat l'ideal i el cant aconseguits, Gentil finalitza la seva intervenció constatant la impossibilitat de satisfacció humana. No hi ha lloc per a la plenitud humana. La unió còsmica de contraris no és factible, perquè «Lo cor de l'home és una mar / tot l'univers no l'ompliria». La conseqüència no pot ser més humana: el plor, el desconhort. Aquesta és la conclusió filosòfica de *Canigó*, un missatge d'encuny romàntic i, sens dubte, modern.

El cant es tanca amb l'entrada en escena del comte Guifré, que estimbarà el seu nebot per la traïció que ha comès. La mort fa acte de presència i s'estronca la vena lírica i emocional per donar pas al doble desenllaç del poema: per una banda, el món de la natura que el *Canigó* simbolitza i que parla a través de les fades entona l'elegia de Gentil i el cant de revolta de la natura contra aquells que han mort l'amant de Flordeneu; per l'altra, Guifré només podrà expiar el pecat comès sacrificant la resta de la seva existència per la redempció de l'ànima pecadora de Gentil. La victòria col·lectiva del cristianisme contra els sarraïns i, per tant, contra el paganisme culmina amb la conjura de les forces del maligne a través de la colonització del territori per part de les construccions eclesiàstiques i monacals que substitueixen la topografia verbalitzada per les fades i, finalment, per la col·locació de la creu del *Canigó* com a símbol de la conquesta final i absoluta de la muntanya. El destí de Gentil, que haurà trobat la mort com a punició, no pot ser altre que el de la redempció simbolitzada a través de la

sepultura cristiana que li construirà el seu oncle i botxí i que es convertirà en el monestir de Sant Martí de Canigó.

En la primera edició de *Canigó*, Verdaguer va dedicar el cant XI a Josep Morgades, que havia recuperat el monestir de Ripoll i es disposava a la seva restauració i que era un dels caps visibles del catalanisme tradicionalista i catòlic finisecular. El bisbe Morgades era, doncs, un nou abat Oliba, el fundador de Santa Maria de Ripoll i el deus ex machina que converteix el desenllaç del poema en una apoteosi de la Catalunya cristiana. Aquesta dedicatòria va desaparèixer significativament en l'edició de 1901, que Jacint Verdaguer va publicar a la biblioteca de *Catalunya Artística* només un any abans de la seva controvertida i prematura mort. A més de la desaparició de la dedicatòria, el nou *Canigó* va aparèixer amb un epíleg que trencava radicalment l'estructura simètrica i harmoniosa del primer poema i que, per tant, n'esmenava el significat últim. Es tracta de «Los dos campanars», un diàleg entre els dos únics cloquers que queden dempeus després que el pas del temps ha erosionat la construcció cultural aparentment indestructible amb què el cristianisme, amb la Creu del Canigó, semblava haver conjurat simbòlicament i definitiva les forces de la natura. Déu continua present en aquest epíleg, però ara ja no es tracta de la divinitat vinculada al tradicionalisme catòlic, sinó d'una divinitat que pren volada còsmica en tant que creadora del Pirineu i que es confon tant amb la natura com amb la mirada del poeta. Canigó es clou definitivament, doncs, amb un retorn al paisatge i a la natura com a prova fefaent de l'eternitat divina, però també com una afirmació de la realitat poètica sorgida de les noces de Gentil, el poeta, i Flordeneu, la natura. El pas del temps ha afectat les construccions dels homes, per més monjos que siguin, però ha deixat intacta la muntanya i, encara més, la poesia. I la resta, segons l'últim Verdaguer, no és més que «literatura».

Margarida Casacuberta,
professora de Literatura Catalana Contemporània a la UdG

JACINT VERDAGUER

Als 11 anys **Jacint Verdaguer** (Folgueroles, Osona, 1845 – Barcelona, 1902) va ingressar al Seminari de Vic. Entre els 20 i els 21 anys va guanyar diversos Jocs Florals i als 25 és nomenat sacerdot. L'any 1873 esdevé sacerdot de la Compañía Transatlàntica, viatja a Cuba i durant aquest viatge escriu el poema *L'Atlàntida*, que li fa guanyar el premi extraordinari de la Diputació de Barcelona, de mans del jurat dels Jocs Florals. L'any 1886, quan escriu *Canigó*, fa un viatge a Terra Santa. Va ser nomenat Mestre en Gai Saber i fou nomenat Poeta de Catalunya pel Bisbe Morgades. Altres obres seves cèlebres són *Montserrat*, *Oda a Barcelona*, *Roser de tot l'any* i *Veus del bon pastor*.

Canigó. Llegenda pirenaica de temps de Reconquista.

Poema de Jacint Verdaguer, de 4338 versos en dotze cants i un epíleg, publicat al final del 1885, amb data del 1886. El tema és el del naixement de la nació catalana a les valls pirinenques a l'època carolíngia, i l'acció se centra en Gentil, fill del comte Tallaferro i nebot del comte Guifre, el qual, després de ser armat cavaller a l'ermita de Sant Martí del Canigó, és obligat a renunciar a l'amor de la pastora Griselda. L'enemic envaeix el país i Gentil rep la primera missió, la defensa del castell estratègic de Rià. A la nit contempla el cim nevat de Canigó i l'escuder li suggereix que les congestes són vestits de les fades dotats de poders màgics. El jove n'emprèn l'ascensió, pensant que a l'alba serà de retorn, però, en arribar al cim, li surt a l'encontre Flordeneu, reina de les fades, que li assegura que és Griselda, la dona que estima. Gentil cau en l'encís i s'abandona a l'estimada, que primer li ensenya els seus palaus subterranis i després se l'emporta a un viatge aeri per damunt de tot el Pirineu fins a l'Aneto. De retorn al Canigó es preparen per al nuviatge amb cants epitalàmics. El de Gentil és premonitori de la tragèdia. Guifre, derrotat per culpa de la deserció de Gentil, el descobreix coronat de flors, l'estimba i reagrupa l'exèrcit. Flordeneu el plora. La guerra ha canviat de signe, els dos germans comtes es retroben victoriosos, però Tallaferro descobreix de Guifré és l'assassí del seu fill. Vol venjar-se'n, però el tercer germà, Oliba, abat de Ripoll, els reconcilia i imposa a Guifre l'expiació del crim: construirà un monestir allà on hi ha l'ermita i hi enterrarà Gentil. Oliba encapçala la processó de tots els estaments socials per plantar la creu al cim del Canigó i profetitza la Catalunya futura, engrandida pel rei Jaume I.

Obra de filiació romàntica, els personatges històrics són poc definits, mentre que els de ficció són eteris i vaporosos. El poema Canigó combina dos plans documentals, l'històric i el llegendari, alhora que beu de l'observació directa dels llocs i de la fantasia creadora. Treballant durant sis anys (1879-85), el punt de partença fou la visita de les ruïnes dels monestirs de Sant Martí de Canigó i de Sant Miquel de Cuixà, a les valls del Canigó, muntanya emblemàtica, en especial per <als catalans de França>, als quals és dedicat el poema, de factura complexa, en què es lliga la trama guerrera amb la dels amors del cavaller fadat i l'al·legòrica religiosa, i que formalment es desplega en un devessall de registres, de gèneres i de metres. Per això la grandesa de Canigó es troba en les peces més que en l'estructura narrativa. Compost en l'època de plenitud del poeta i d'ascensió de la Catalunya de la Revolució Industrial, Canigó canta els orígens medievals de la pàtria catalana i els projecta als temps de la restauració del s. XIX, quan el moviment de la Renaixença portava a terme els programes polítics del primer catalanisme. Poema d'ideologia catòlica, els combats del Canigó enfronten les forces paganes, sarraïns i fades, amb les cristianes, comtes i bisbes, sobre uns esquemes triomfalistes propis de l'Església del seu temps. Tanmateix, el gir de la vida del poeta el portà a canviar-ne el final. No sols retirà la dedicatòria al bisbe de Vic, Josep Morgades, del cant "Olibia", sinó que hi afegí un epíleg, l'elegia "Los dos campanars" (Pàtria), per expressar la seva desconfiança en tota obra humana. Ha estat traduït al castellà, al francès i, fragmentàriament, a l'alemany, l'anglès i l'italià.

**Ricard Torrents Bertrana, *Diccionari de la Literatura Catalana*.
Barcelona, 2008. Enciclopèdia Catalana.**

ANTONIO CALVO

Director

DIRECCIÓ

- 2011** *Sensualitats*, de varis autors. Sala Muntaner.
- 2010** *LÓs/El cant del cigne*, de Txejov. Festival LOLA
- 2010** *Party Line* (Marc Rosich) Tramateatre.
- 2010** *L'Odissea*, d'Homer. Traducció de Carles Riba. Dramaturgia Marc Rosich. Festival Grec.
- 2010** *Vittoria*, de Marc Rosich. Tramateatre.
- 2009** *Fum Fum Fum*, de Paul Auster. Tramateatre.
- 2009** *Moren els contes*, de Carles Mallol. Blauter Produccions. Teatre Tantarantana.
- 2009** *Ens hi ha portat la paraula*, de Vinyoli. LaPerla29. Grec '09.
- 2009** *Extremis*, de William Mastrosimone. Produccions de Ferro. Teatre Principal de Palma.
- 2008** *El joc dels idiotes*, de Marc Rosich. Focus. Teatre Condal.
- 2008** *No pesa el corazón de los veloces*. Erre que erre danza. TNC. Sala Petita.
- 2008** *N & N*, de Marc Rosich. Teatre obligatori. Sala Beckett.
- 2008** *Enfermo imaginario*, de Marc Rosich i Pau Miró. Focus. Teatre Condal.
- 2008** *Un fill, un llibre, un arbre*, de Jordi Silva. TNC. Sala Tallers. Barcelona.
- 2007** *Segones referències*, Festival LOLA Octubre (Esparreguera)
- 2007** *Lluís Soler diu Shakespeare*. Festival Shakespeare de Santa Susanna.
- 2007** *La millor nit de la teva vida*, de Jordi Silva. TNC i Sala Versus. Projecte T6.
- 2006** *Homer, Ilíada*, a partir del text d'Alessandro Baricco. Festival Grec 2006.
- 2006** *Amor de Don Perlimplín con Belisa en su jardín*, de Federico García Lorca. Teatret.
- 2006** *Entre Meses Variados*, de Marc Rosich. Teatre Lliure.
- 2005** *Enterrats o Les Roses Putrefactes*, de Víctor Álvaro. Lectura dramatitzada. Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya.
- 2004** *Comte Arnau*, de Josep Mª de Sagarra. Biblioteca de Catalunya.
- 2004** *Bodas de Sangre*, de Federico García Lorca. Teatre Estudi. Institut del Teatre.
- 2003** *Marató de lectures dramatitzades*. Ajudant de direcció. Directora: Andrea Segura. Sala Beckett.
- 2002** *Refugiados*, de Sergi Pompermayer. Pozoblanco, Córdoba.
- 2002** *ReITaule*. Codirector de l'espectacle de dansa. Proposta multidisciplinari. Institut del Teatre, Barcelona. Celebració del dia Internacional del teatre.
- 2002** *La Gavina*, d'A. P. Txejov. Institut del Teatre, Barcelona. Tesina final de carrera.
- 2000** Actor a la Cia La Fura dels Baus. Espectacles: Actor de l'audiovisual per a la cantata escènica *El Martirio de San Sebastián*. Autor: Debussy / Actor al muntatge *OBS*, Barcelona.
- 1998** Director i membre fundador de la Cia. Provisional. Yerm@ (García Lorca). Sala Riereta.
- 1997** Director. 6 en 1. Grup de teatre de la Facultat d'Agrònoms (ESAB), Barcelona. Textos de Quim Monzó, Sergi Belbel, Woody Allen, entre d'altres.
- 1992** Cofundador, Director, Actor. Cia El Romano, Alcaracejos, Córdoba. Muntatges: Teatre al carrer (*S.O.S. Racismo*, *España Cañí*, *Radioactiva*), Teatre de García Lorca (*La casa de Bernarda Alba*, *Amor de D. Perlimplín con Belisa en su jardín* / *La dama del Alba*), Alejandro Casona (*La castración*), Mario Fratti (*Feliz Aniversario*)

AJUDANT DE DIRECCIÓ

2011 *Un Mes al camp*, dir. Josep María Mestres. TNC.

2010 *Agost*, dir. Sergi Belbel. TNC.

2010 *Marburg*, de Guillem Clua. Dir. Rafel Duran. TNC.

2007 *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell. Dir. Calixto Bieito. FOCUS.

2006 *Carnaval*, de Jordi Galceran. Dir. Sergi Belbel. FOCUS.

2003 *El Mètode Gronholm*, de Jordi Galceran. Dir. Sergi Belbel. TNC.

2003 *Savannah Bay*, de Margeritte Duras. Dir. Andrea Segura. Cia Col·lapse. Institut del Teatre.

2002 *La Psicosis de las 4:48*, de Sarah Kane. Cia Col·lapse. Dir. Andrea Segura. Institut del Teatre.

2002 *Refugiats*, de Sergi Pompermayer. Dir. David Plana. TNC.

2002 *Beckettiana II*, de Samuel Beckett. Dir. Luis Miguel. Sala Beckett, Barcelona. Dir. Luis Miguel Climent.

LLUÍS SOLER

Dramatúrgia i intèrpret

TEATRE

- 2011** *Luces de Bohemia*, R. del Valle-Inclan. Dir. Oriol Broggi.
2011 *El misantrop*, de Molière. Dir. G. Lavaudant.
2010 *Nit de reis*, de W. Shakespeare. Dir. J.M.Mestres.
2010 *L'Odissea*, d'Homer. Dir. Antonio Calvo.
2009 *...ens hi ha portat la paraula*, Vinyoli. Dir. Antonio Calvo.
2009 *L'habitació de Verònica*, d'Ira Levin. Dir. Hèctor Claramunt.
2009 *L'inspector*, de Nikolai Gogol. Dir. Sergi Belbel.
2008 *Sonata a Kreutzer*, de Quim Lecina. Dir. Quim Lecina.
2008 *Ligth*, de Pau Miró. Dir. Pau Miró.
2008 *L'home de la flor a la boca*, de L. Pirandello. Dir. Carlota Subirós.
2007 *Shakespeare, sonets*. Dir. Antonio Calvo.
2007 *A la Toscana*, de Sergi Belbel. Dir. Sergi Belbel.
2006 *Nausica*, de Joan Maragall. Dir. Herman Bonin.
2006 *Ilíada*, d'Alessandro Barico. Dir. Antonio Calvo.
2004 *El Comte Arnau*, de J.M. de Sagarra. Dir. Antonio Calvo.
2004 *Maria Rosa*, d'Àngel Guimerà. Dir. Àngel Alonso.
2003 *Primera plana*, de Hecht & McArthur. Dir. Sergi Belbel.
2003 *El mètode Grönholm*, de Jordi Galceran. Dir. Sergi Belbel.
2003 *Liliom*, de Ferenc Molnar. Dir. Carlota Subirós.
2002 *Dissabte, diumenge i dilluns*, d'Eduardo di Fillipo. Dir. Sergi Belbel.
2002 *Moll oest*, de B.M. Koltès. Dir. Sergi Belbel.
2001 *Enric IV*, de Luigi Pirandello. Dir. Oriol Broggi.
2001 *La dona incompleta*, de David Plana. Dir. Sergi Belbel.
2001 *Suite*, de Carles Batlle. Dir. Toni Casares.
2000 *Tartuf*, de Molière. Dir. Oriol Broggi.
2000 *La comèdia dels errors*, de W. Shakespeare. Dir. Helena Pimenta.
1999 *L'estiueig*, de Carlo Goldoni. Dir. Sergi Belbel.
1998 *Amadeus*, de Peter Shaffer. Dir. Àngel Alonso.
1998 *Morir*, de Sergi Belbel. Dir. Sergi Belbel.
1998 *Dos bessons venecians*, de Carlo Goldoni. Dir. Toni Cafiero.
1997 *El silenci és d'or*, d'Apel.les Mestres. Dir. Frederic Roda.
1997 *El rapte en el serrall*, de W. Mozart. Dir. Mario Gas.
1997 *Tot el que miro m'exalta...*, de Joan Vinyoli. Dir. Lluís Soler.
1997 *Testament*, de Josep M. Benet i Jornet. Dir. Sergi Belbel.
1997 *Pesombra*, de Joan Salvat-Papasseit. Dir. Magda Puyo.
1996 *L'avar*, de Molière. Dir. Sergi Belbel.
1996 *...I un clavell vermell al trau*, de J.M. de Sagarra. Dir. Lluís Soler.
1995 *La festa del blat*, d'Àngel Guimerà. Dir. Joan Castells.
1995 *Tartuf*, de Molière. Dir. Xavier Boada.
1995 *Arsènic i puntes de coixí*, de Joseph Kesselring. Dir. Anna Lizaran.
1994 *El mercader de Venècia*, de W. Shakespeare. Dir. Sergi Belbel.
1994 *Otel·lo*, de W. Shakespeare. Dir. Mario Gas.
1994 *Biografia*, de Francesc Pereira. Dir. Jordi Mesalles.
1993 *Dos tristes tigres*, de José Sanchis Sinisterra. Dir. R. Walkowiak.

- 1993** *Mr. Barnett*, de Jean Anouilh. Dir. Joan Anguera.
1993 *Un dia*, de Mercè Rodoreda. Dir. Calixto Bieito.
1993 *La guàrdia blanca*, de Mijail Bulgàkov. Dir. Pavel Khomsky.
1992 *El bressol de Jesús*, de Frederic Soler "Pitarra". Dir. Frederic Roda.
1992 *Civilitzats tanmateix*, de Carles Soldevila. Dir. Francesc Nel·lo.
1992 *El desengany*, de Francesc Fontanella. Dir. Domènec Reixach.
1991 *Sota un vel d'estrelles*, de Manuel Puig. Dir. Jordi Mesalles.
1991 *La vida perdurable*, de Narcís Comadira. Dir. Boris Rotenstein.
1991 *Somni d'una nit d'estiu*, de W. Shakespeare. Dir. Calixto Bieito.
1991 *Desig*, de Josep Maria Benet i Jornet. Dir. Sergi Belbel.
1990 *Andante Amoroso*, Autors diversos. Dir. Manuel Carlos Lillo.
1990 *Alfons IV*, de Josep Maria Muñoz. Dir. Jordi Mesalles.
1990 *El Banc*, d'Aleksandr Guelman. Dir. Boris Rotenstein.
1990 *Fi de partida*, de Samuel Beckett. Dir. Jordi Mesalles.

TELEVISIÓ

- 2011** *El hombre de las mariposas*. Dir. Maxi Valero.
2011 *11-11-11*. Dir. Darren Lynn Bousman
2010 *Caracremada*
2008 *La ratjada*. Minisèrie. Dir. Miquel Garcia. TV3.
2008 *Zoo*. Sèrie. TV3.
2006 *Mar de fons*. Sèrie. TV3.
2002 *Setze dobles*. Sèrie. TV3.
2000-2009 *El cor de la ciutat*. Sèrie. TV3.
1998-2000 *Laberint d'ombres*. Sèrie. TV3.
1995 *Estació d'enllaç*. Sèrie. TV3.
1995 *Makinavaja*. Sèrie. Dir. Carlos Suárez. La2.
1995 *Secrets de família*. Sèrie. TV3.
1994 *Arnau*. Sèrie. Dir. Joan Mª Güell. TV3.
1994 *Laia*. Dir. Jordi Frades. TV3.
1994 *Poble Nou*. Sèrie. TV3.
1993 *La Llol*. TV3.
1993 *Vostè mateix*. TV3.

CINEMA

- 2011** *El hombre de las mariposas*. Dir. Maxi Valero.
2011 *11-11-11*. Dir. Darren Lynn Bousman
2010 *Caracremada*. Dir. Lluís Galter
2009 *Tramontan*. Dir. Ramon Gieling.
2008 *Bienvenido a Farewell-Gutmann*. Dir. Xavi Puebla
2006 *Ecos*. Dir. Oriol Paulo.
2004 *Como mariposas en la luz*. Dir. Diego Yaker.
2003 *Cámara oscura*, Dir. Pau Freixas
1999 *La ciudad de los prodigios*. Dir. Mario Camus.
1993 *El somni de Maureen*. Dir. Romà Guardiet.

PREMIS I MENCIONS

- 2010** Nominació Premis Gaudí Millor protagonista masculí per *Caracremada*
2009 Nominació Premis Gaudí com a millor protagonista masculí per *Bienvenido a Farewel Goodman*
2008 Premi d'Interpretació de la Crítica Teatral de Barcelona per *L'home de la flor a la boca*
2002 Premi Butaca al millor actor de repartiment per *Dissabte, diumenge i dilluns*.
1996 Premi d'Interpretació de la Crítica Teatral de Barcelona per *...I un clavell vermell al trau i L'avar*
1996 Premi Butaca al millor actor de teatre per *L'avar*
1995 Premi Butaca al millor actor de teatre per *El mercader de Venècia*
1990 Premi Revelació de la crítica teatral de Barcelona per *Fi de partida i El banc*

EDUARD INIESTA

Compositor musical i intèrpret

2011 Composició de la música *Mi alma en otra parte* pel Centro Dramatico Nacional de Madrid, representada durant dos mesos. Direcció *Ma, me, mi...Mozart* per al Auditori Delibes de Valladolid on fa temporada. Enregistrament nou cd *Els set pecats*. Al primer mes assoleix la posició núm. 17 dins les llistes d'Europa publicades per la World Chart Music Europe per al disc *Els set pecats*. Composa la música per l'espectacle *Sensualitats* amb l'actriu Mercè Sampietro. Temporada a la Sala Muntaner. i Gira Icic/Diputació. Composa la música de *Canigó* de Jacint Verdaguer i s'estrena al festival Temporada Alta i fa temporada al Teatre Nacional de Barcelona (TNC). Arranjaments i producció del nou disc de Marina Rossell sobre cançons del compositor i cantautor Gerorges Moustaki. Arranjaments i producció del nou disc de Rosa Zaragoza *A la luz de la risa de las mujeres*.

2010 *Nítid* al Festival de Guitarra entre d'altres. Compositor, director musical i intèrpret *L'Òdissea*, d'Homer amb traducció de Carles i dir. A. Calvo. Enregistra el quart disc en solitari, *Nítid* (cd). Enregistra l'obra *To taksidi tis Helenis* amb el cor Vivaldi (cd).

2009 Arranjaments, direcció musical i interpretació *Ma,me,mi...Mozart* (cd). Arranjament, direcció musical *Que feliç era mare*, homenatge Ll. Llach (cd). Compositor, director musical i intèrpret *Ens hi ha portat la paraula* de Joan Vinyoli amb Lluís Soler. Dir. A. Calvo. Direcció musical i arranjaments *Brel 30 anys* estrenat a L'Auditori de Barcelona. Participa amb un arranjament al disc *Raimon Al vent: 50 anys* (cd). Compon i estrena l'obra *To taksidi tis Helenis*. Enregistra música de a sèrie *Via Augusta* amb música de X. Capellas. Enregistra la seva obra sobre Joan Vinyoli junt amb Núria Candela (cd).

2008 Direcció musical i interpretació concert Marina Rossell al Liceu (dvd). Enregistra el segon disc en solitari *Secrets Guardats* (cd). Concert *Secrets Guardats* al Festival de Guitarra. Intèrpret en directe espectacle coreogràfic *Jardí Tancat* de Maria del Mar Bonet i Nacho Duato. Músic del quartet de Maurici Villavecchia interpretant *Las Goyescas* de Granados.

2007 Arranjament, producció, interpretació *La danza del alma* de R. Zaragoza (cd). Arranjament, producció i interpretació *Terra de jueus* de R. Zaragoza (cd). Enregistra *Clàssics* amb M. Rossell (cd).

2006 Mandolinista amb l'orquestra del G.T.Liceu de Barcelona, *Boulevard Solitude* de H. Henze. Tres arranjaments i interpretació disc *Per al meu amic...*, homenatge Joan Manel Serrat (cd). Producció artística i arranjaments *Vistes al mar* de M. Rossell junt amb M. Villavecchia (cd).

2005 Arranjaments, producció artística, direcció i interpretació *Nacer, renacer* de l'artista Rosa Zaragoza (cd). Tercer disc en solitari *Andròmines*, masterització als estudis Abbey Road de Londres (cd). Producció artística Sol de nit del músic de jazz Cesc Miralta (cd). Premi de la crítica al millor disc català de l'any per *Andròmines*. Mandolinista a *La cançó de la terra*, de G. Mahler amb l'OBC. Mandolinista amb l'orquestra del G.T.Liceu de Barcelona, dir. S. Weigle. Enregistra *El misteri del Nil* amb J. Llopart i D. Giró (dvd i cd).

2004 Enregistrament de l'obra *Quatre de cors* en format de quartet de corda (cd). Enregistra *Nadal* amb M.Rossell (cd). Enregistra primer disc en solitari *Ómnibus* (cd). Enregistrament *Branques* del grup Rel. (cd). Enregistrament *Voce e passione* del tenor Joan Aragall (cd). Arranjaments, producció i interpretació *Fado distraído* de Névoa (cd). Enregistrament al llargmetratge *El año del diluvio* de Carles Cases, dir. Jaime Chavarri (cd). Interpreta instruments corda al disc *Katà* de Miquel Gil, composició "I giren" per al disc *Katà* de Miquel Gil (cd). Inclusió cançó "I giren" a *The diaspora of rembetiko* (cd).

2003 Enregistra *Marítim* amb M. Rossell (cd).

2002 Gira Cançó d'home i dona amb el grup L'ham de foc. Direcció musical, arranjaments i composicions *Mar de fado* amb Névoa (cd). Enregistra *Cap al cel* amb M.Rossell (cd). Producció musical Carretera Austral de Cesc Miralta quartet (cd). Enregistrament, director i compositor de *Clacksons* (cd).

2001 Concerts amb Sílvia Comas. Mandolinista amb l'orquestra del gran teatre del Liceu de Barcelona a *Sly* d'E.W.Ferrari amb J.Carreras (cd).

2000 Mandolina amb l'orquestra del Gran Teatre del Liceu de Barcelona a *Romeo i Julieta* de Prokofiev amb Companyia Nacional de Dansa, dir. Nacho Duato. Producció artística Sol de nit del músic de jazz Cesc Miralta (cd). Direcció musical, arranjaments i composicions *Fados i fades* de Névoa (cd).

1998 Interpretació a *La dolores de Breton* junt amb P.Domingo i M.Bayo (cd). Enregistrament al disc *Fascinado* del grup Sidonie (cd)

1997 Direcció musical i arranjaments rembetiko grega amb el grup Vradiaki. Director musical, arranjador i compositor del grup Lo poder del cant (cd). Direcció musical Kavafis amb Oriol Genís. Músic de l'obra *Els pirates*, de Dagoll Dagom, Gilvert & Sullivan (cd). Enregistra cançó "O curso da lua" per F.Bellmunt junt amb Névoa. Enregistrament al llargmetratge *Novios*, dir. J.Oristrell.

1996 Enregistrament amb el grup Els ocults i Lluís Llach (cd). Enregistrament amb el grup Els impresentables (cd). Director musical de l'obra *El retaule del flautista*, de J.Teixidor; dir. J.Lluís Bozzo. Enregistrament spots televisius com Cervesa San Miguel, Olis Carbonell, Danone, Old el paso, Ediciones S.S., Chanson d'eau, Chanson d'air, fortuna, festina... Enregistrament al llargmetratge *De qué se rien las mujeres* (música Joan Vives); dir. J.Oristrell (cd). Director arranjador The ritual Gospel Singers. Compositor i director musical *Como canta una ciudad de noviembre a Noviembre*, de F.G.Lorca. Darreres composicions amb Carles Sabater. Direcció musical i arranjaments The ritual Gospel Singers.

PREMIS I MENCIONS

2011 Premi al millor concert Barna Sants, atorgat per la crítica de Barcelona.

2005 Premi de la crítica al millor disc català de l'any per *Andròmines*.

Lluís Soler revive el 'Canigó' de Jacint Verdaguer

El TNC recupera la obra cumbre de la Renaixença 125 años después

Barcelona
En 1886, Jacint Verdaguer escribió *Canigó*, un monumental poema con 4.334 versos (repartidos en doce cantos y un epílogo) de tintes épicos y aroma patriótico que enseguida se convirtió en obra cumbre de la *Renaixença* y alcanzó la categoría de clásico de la literatura catalana por su apasionada descripción del paisaje y la historia catalanes. Ahora, 125 años después, el Teatre Nacional de Catalunya lo recupera de la mano de un trío bien avenido en lo que a revivir clásicos de la poesía se refiere: Antonio Calvo (que ejerce de director de escena), Lluís Soler (actor y encargado también de la dramaturgia) y Eduardo Iniesta (responsable de la parte musical y de aportar las composiciones originales, que son interpretadas en directo).

El TNC, en colaboración con El Canal Centre d'Arts Escèniques de Salt (Girona) i el Théâtre de l'Archipel de Perpinyà –donde la obra se estrena el próximo 8 de diciembre– acogerá este montaje de aires intimistas a partir del próximo 14 de diciembre en su Sala Petita. Antes, el 10 de diciembre, el espectáculo se podrá ver dentro del festival Temporada Alta de Girona.

El *Canigó* adaptado para la ocasión no es sólo una lectura dramatizada del poema, sino algo más. Aunque el protagonismo, aseguró ayer Lluís Soler, será de las contun-

de de la Cerdaña. El protagonista acaba cayendo en las maliciosas redes de Flordeneu, la reina de las hadas, que le engaña haciéndose pasar por su enamorada, la pastora Griselda, por quien Guifré abandona sus obligaciones militares.

Calvo, Soler e Iniesta ya trabajaron juntos adaptando textos clásicos como su aplaudida versión de *El Comte Arnau* de Josep Maria de Sagarra, *Ens hi ha portat la paraula* de Vinyoli y *L'Odissea* de Homero traducida por Carles Riba, en las que ya combinaron versos y música. El montaje podrá verse hasta el próximo 26 de diciembre.

El actor Lluís Soler encarnando los versos de Jacint Verdaguer. / DAVID RUANO

«El texto se entiende con una facilidad total», asegura Soler, actor y dramaturgo

Calvo, Soler e Iniesta ya han adaptado a Sagarra, Vinyoli y Homero

dentes y apasionadas palabras que dejó escritas Verdaguer. «Se entiende con una facilidad total», explicó el intérprete, que dejó claro que su intención es que el espectador sepa en todo momento dónde está y no se pierda. Aunque Soler asegura que no se ha tocado ni una sola sílaba del texto original, informa Europa Press, sí que se han adaptado algunos términos al catalán actual sin que el texto original pierda su riqueza de matices.

La historia recoge las peripecias de Gentil, un joven que es nombrado caballero por su tío Guifré, con-

Lluís Soler lidera una interpretació popular i fidel al poema èpic de Verdaguer amb la música còmplice d'Eduard Iniesta

L'últim 'Canigó'?

Jordi Bordes
BARCELONA

La veu de Lluís Soler defensa tant personatges de telenovel·la com comèdies contemporànies, dramas clàssics i, també, de manera rotunda, la veu dels poetes. Dijous estrena a l'Arxipel de Perpinyà una versió de *Canigó*, que posteriorment representarà en el Temporada Alta (Salt, 10 de desembre) i el TNC (del 14 al 26 de desembre). Ho fa acompanyat del músic Eduard Iniesta, que es defineix com a "home de notes i de cordes" amb una partitura còmplice "que no emprengi gaire l'espectador". Soler interpreta el que podria ser l'últim actor que recita el *Canigó* de Verdaguer. Ho fa esperonat per unes notes que li fan reviure a la memòria els passatges, conscient que ja mai més ningú recordarà aquest vers èpic.

L'Arxipel, dirigit per Domènec Reixach; el Temporada Alta, de Salvador Sunyer, i el TNC, dirigit per Sergi Belbel, són coproductors del projecte. Ho són convençuts que la feina de Soler és molt valuosa per recuperar i aproximar el vers al públic català. Dels prop de quatre mil versos del poema original, s'ha

D'esquerra a dreta, Sunyer, Reixach, Belbel, Soler, Calvo i Iniesta, ahir a les escales del TNC ■ PERE FRANCESC / ACN

'Canigó', escrit fa 125 anys, té valor per si sol, més enllà que l'escriu Jacint Verdaguer

quedat amb un miler que permet a l'espectador seguir la trama i que no traeix les diferents formes mètri-

ques amb què Verdaguera voler construir el poema per dotar-lo d'un ritme per si sol. Efectivament, comenta Iniesta, "no li cal" la música, ja que té una àmplia gamma de colors.

Antonio Calvo és el director d'aquest nou treball dramaturgic. Ja havia treballat amb Soler a *El comte Arnau*, de Maragall (2005); a *...Ens hi ha portat la paraula, Vinyoli* (2009), i a *l'Odíssea*, traduïda per Carles Riba i amb una nova adaptació de Marc Rosich (2010), també mu-

sicada per Iniesta. Calvo remarca que el compromís de Soler amb la llengua i la literatura catalanes no és només perquè les estima, "sinó que també les cuida fins a l'extrem".

Tot i que estava prevista la participació de Perejaume en l'espai escènic, finalment se'n va haver de retirar perquè tenia massa compromisos artístics. L'espai escènic continua sent l'original: una austera posada en escena d'aquesta mena de conte que navega entre el que és terrenal i

el que és més màgic de les fades. I la música (com els instruments) d'Iniesta no fa sinó reforçar aquests mons contraposats. No hi ha cap mirada biogràfica a Verdaguer, un personatge atractiu pels seus canvis de posició social de l'època. I és que *Canigó*, per sobre de Verdaguer, és un poema popular que té valor per si sol, diu Antonio Calvo. Ara, gairebé 125 anys després, Soler el reprèn i aconsegueix transmetre'l i fer-lo més atractiu a tot el públic contemporani. ■

Lluís Soler i Eduard Iniesta condensen l'èpic «Canigó» de Verdaguer

Els productors de l'obra, amb l'interpret, director i músic implicats.

BARCELONA | AGÈNCIES/DdG

■ L'obra cimera de Jacint Verdaguer, el poema èpic *Canigó*, pujarà als escenaris de Temporada Alta el proper 10 de desembre, així com als del Teatre Nacional de Catalunya i l'Archipel de Perpinyà, amb «un espectacle transfronterer», segons el va definir el director d'El Canal, Salvador Sunyer. I ho farà de la mà de l'actor Lluís Soler i el músic Eduard Iniesta, que interpreta en directe les composicions que ha creat per a l'ocasió.

Els 4.334 versos de *Canigó* han

quedat reduïts a poc més de mil en aquesta versió resumida però «rigorosa» del poema romàntic escrit per Verdaguer el 1886, segons que va explicar ahir Soler.

«La paraula és la protagonista», va dir el director Antonio Calvo, que creu que els versos tenen «prou força per si mateixos» com per «no necessitar disfresses». Soler, que últimament s'ha especialitzat a dur la poesia als escenaris, creu que «*Canigó* té una dramàturgia plena de sensualitat que circula per sota dels poemes».

Diari de Girona, 5/12/2011

DISSABTE
10 DE DESEMBRE

Temporada Alta Lluís Soler presenta «Canigó»

*L'actor català porta al Teatre de Salt l'adaptació teatral de
l'èpic poema escrit per Jacint Verdaguer*

L'aliança de la veu prodigiosa de Lluís Soler, la sensibilitat musical d'Eduard Iniesta i la saviesa escènica d'Antonio Calvo sembla el millor punt de partida per convertir un espectacle com *Canigó*, íntim, de petit format, basat en el poema èpic homònim de Jacint Verdaguer, en una joia teatral. Soler, actor esplèndid en la prosòdia que ja va comparèixer a Temporada Alta l'any passat, acompanyat d'Iniesta i també dirigits per Antonio Calvo, en una memorable *Odissea* d'Homer, destil·la els versos de Verdaguer que expliquen la història del cavaller Gentil, fill de Tallaferró, que és seduït amb engany per Flordeneu, reina de les fades que viuen al Pirineu. Segons Soler, que amb Iniesta ja va crear un espectacle esplèndid com *Ens hi ha portat la paraula*, basat en la poesia de Vinyoli, *Canigó* és «una immensa partitura de passió per una llengua i per una terra». *Canigó* és, de fet, un dels pilars de la Renaixença catalana. L'espectacle es podrà veure a les 9 de la nit al Teatre de Salt i serà sens dubte el plat fort del darrer cap de setmana de la present edició del Festival Temporada Alta.

EL CANAL - CENTRE D'ARTS ESCÈNIQUES SALT/GIRONA

El CANAL - Centre d'Arts Escèniques Salt/Girona és un centre nacional de producció i de creació escènica que forma part de la xarxa de centres públics conjuntament amb el Teatre Nacional de Catalunya, el Teatre Lliure i els Centres d'Arts Escèniques de Reus i de Terrassa. L'Ajuntament de Salt, l'Ajuntament de Girona, la Diputació de Girona i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya són les institucions conveniades que han engegat el centre.

Des dels seus inicis, els **objectius** que persegueix el Centre són: produir i coproduir espectacles de primera línia des de l'àrea urbana de Girona però amb la voluntat que tinguin una exhibició posterior el més àmplia possible. Aquests espectacles són sobretot de teatre, i molt especialment de teatre de text; el Centre treballa conjuntament amb el Temporada Alta-Festival de Tardor de Catalunya, i aquesta col·laboració ha de servir als creadors del nostre país com a espai natural de trobada amb creadors estrangers i també com a trampolí per accedir a programacions de fora del nostre país; el Canal vol ser un lloc de treball també per a les noves generacions de creadors que van sorgint a Catalunya; el Centre vol col·laborar a difondre i a fer créixer l'autoria catalana; col·laborar a teixir conjuntament amb el TNC, el Teatre Lliure, el Mercat de les Flors, els Centres d'Arts Escèniques de Reus i de Terrassa, la nova xarxa de producció teatral pública de Catalunya; treballar conjuntament amb els teatres del Servei Metropolità de Teatres i Auditoris (Teatre Municipal de Girona, Teatre de Salt, Sala la Planeta i Auditori de Girona) tant per aconseguir una programació millor, com per aconseguir arribar a un públic més ampli.

EL CANAL - Centre d'Arts Escèniques Salt/Girona produeix cada temporada un mínim de quatre espectacles que es gestionen des del Centre i per cada es compta amb coproductors (Teatre Lliure, Teatro Español de Madrid, Festival Grec...), la qual cosa permet, a banda de poder fer propostes amb més mitjans, garantir la seva exhibició i gira posterior. També cada temporada els Centres de Creació de Reus, Terrassa i Salt/Girona presenten una coproducció conjunta.

La futura seu de EL CANAL - Centre d'Arts Escèniques de Salt/Girona, la Factoria Cultural de La Coma-Cros, està actualment en fase d'obres. A la Coma-Cros EL CANAL hi tindrà espais d'assaig, magatzems, oficines i un espai d'exhibició modulable. Actualment els espectacles del Centre s'estrenen als espais teatrals existents a Girona i Salt (Teatre Municipal, Teatre de Salt, Sala La Planeta...).

TEMPORADA ALTA 2011 – FESTIVAL DE TARDOR DE CATALUNYA

Més informació

- www.temporada-alta.net
- www.facebook.com/temporadaalta
- www.twitter.com/temporadaalta
- www.flickr.com/photos/temporada-alta
- www.youtube.com/temporadaalta2011
- www.apuntsdetemporada.cat

Venda d'entrades a partir del 15 de setembre a les 10h

- Terminals ServiCaixa
- www.servicaixa.com i www.temporada-alta.net
- Telèfon: 902 33 22 11
- No s'admeten devolucions o canvis d'entrades
- Horari taquilles
 - o De forma excepcional, del 13 al 16 de setembre inclosos, l'horari de totes les taquilles, inclosa la de la Sala La Planeta, serà de 10 a 17h
 - o Teatre Municipal de Girona: de dimarts a divendres de 13 a 17h
 - o Auditori Palau de Congressos: de dimarts a divendres de 12 a 14h
 - o Teatre de Salt: de dimarts a divendres de 20 a 21h
 - o A tots els espais d'actuació, venda fins una hora abans de l'espectacle

Abonaments a partir del 13 de setembre a les 10h

- Només a taquilla i al telèfon 902 888 390
 - o AB 10: 25% de descompte. A partir de 10 espectacles
 - o AB 6: 20% de descompte. A partir de 6 espectacles

Descomptes (excepte espectacles de públic familiar)

- Aturats, jubilats, majors 65 anys, menors 26 anys, Carnet Jove, La Vanguardia i Club Tr3sC: 15% de descompte. Taquilles i canals.
- Alumnes UdG i socis GEiEG: 15 % de descompte.
- Qltura Jove: entrades a 3€ (limitades, per espectacles a Girona). Taquilla.

Persones amb mobilitat reduïda

Per tal de garantir una atenció adequada a les seves necessitats és recomanable trucar prèviament als telèfons de la sala corresponent.

Espais d'actuació

GIRONA

TEATRE MUNICIPAL DE GIRONA
Plaça del Vi, 1 – Tel. 972 419 018 / 019

AUDITORI DE GIRONA
Pg. de la Devesa, 35 – Tel. 872 08 07 09

SALA LA PLANETA
Pg. Canalejas, 3 – Tel. 972 20 77 54

CENTRE CULTURAL LA MERCÈ
Pujada de la Mercè, 12
Tel. 972 22 33 05

PAVELLÓ FONTAJAU
Av. J. Tarradellas, 22-24
Tel. 972 22 61 36

SALA PLATEA-TOURMIX
Jeroni Reial de Fontclara, 4
Tel. 972 22 72 88

CARPA DE CIRC
Rambla Sant Cugat, 2

SALT
TEATRE DE SALT
Plaça Sant Jaume 6- Tel. 972 40 20 04

SALA LA MIRONA
Amnistia Internacional s/n.
Tel. 972 20 01 22

FACTORIA COMA CROS
Sant Antoni, 1

SANT GREGORI
ESPAI LA PINEDA
Zona La Pineda s/n - Tel. 972 22 61 36

CELrà
L'ANIMAL A L'ESQUENA
Mas Espolla, s/n

BESCANÓ
TEATRE DE BESCANÓ
Major, s/n - Tel. 972 44 00 05

